

Research articles

A model of cooperation between subdistrict administration organization with Sirindhorn College of Public Health, Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health, to produce manpower for community health

Natpaphat Jearapakdee

Doctor of Philosophy Program of
Educational Administration,
Silpakorn University

Nopadol Chenaksara

Assistant Professor. Maj.,
Faculty of Education,
Silpakorn University

Prasert Intrarak

Ph.D. Assistant Professor. Maj.,
Faculty of Education,
Silpakorn University

Abstract

The purposes of this research were to determine: 1) the factors of cooperation between subdistrict administration organization with Sirindhorn College of Public Health, Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health, to produce manpower for community health 2) a model of cooperation and 3) to confirm the model by experts. The sample size was determined by group matching, that were 7 Sirindhorn College of Public Health and 28 subdistrict administration organizations. The respondents were 112 pairs of staff of Sirindhorn College of Public Health and subdistrict administrations with the total of 224 persons. The instruments for data collection were the questionnaires, structural interview and the checklist form. The statistics used for data analyses were percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, content analysis and path analysis.

The findings of this research were as follows:

1) The factor of cooperation between subdistrict administration organization with Sirindhorn College of Public Health, Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health to produce manpower for community health consisted of six factors which were 1) roles 2) working environment of trust 3) teamwork 4) team structure 5) operations and 6) resources and people allocation to work.

2) A model of cooperation between subdistrict administration organization with Sirindhorn College of Public Health, Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health to produce manpower for community health had 3 ways with regard to relationships of six components for accordance with the conceptual framework and the theory.

3) To confirmation the model of cooperation between subdistrict administration organization with Sirindhorn College of Public Health, Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health to produce manpower for community health by experts were found appropriate, correct, possible, useful

Keywords : a model of cooperation;subdistrict administration organization ; Sirindhorn College of Public Health ; produce manpower community health

บทความวิจัย (Research articles)

รูปแบบความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับวิทยาลัย
การสาธารณสุขสิรินธร สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวง
สาธารณสุข ในการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพสำหรับชุมชน

ณัฐปภัสร เจียรภักดิ์

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ปัจจัยความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพสำหรับชุมชน 2) รูปแบบความร่วมมือฯ 3) ผลการยืนยันรูปแบบความร่วมมือฯ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กำหนดขนาดตัวอย่างโดยวิธีการจับคู่กลุ่ม ได้จำนวนวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ทั้งสิ้น 7 แห่ง และ องค์การบริหารส่วนตำบล 28 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย บุคลากรของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จำนวน 112 คน และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 112 คน รวมทั้งสิ้น 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและแบบสอบถามเกี่ยวกับความร่วมมือฯ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ วิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์เส้นทางเชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพสำหรับชุมชน ประกอบด้วย 6 ปัจจัย คือ 1) บทบาทหน้าที่ 2) บรรยากาศการทำงานและความไว้วางใจกัน 3) การทำงานเป็นทีม 4) โครงสร้างของทีม 5) การดำเนินงาน และ 6) การจัดสรรทรัพยากรและบุคคลเข้าทำงาน

2. รูปแบบความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

กระทรวงสาธารณสุข ในการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพสำหรับชุมชนซึ่งแบ่งเป็น 3 แนวทาง และมีความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สำคัญ 6 ปัจจัย สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

3. ผลการยืนยันรูปแบบความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพสำหรับชุมชนตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

คำสำคัญ: รูปแบบความร่วมมือ; องค์การบริหารส่วนตำบล; วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร; การผลิตกำลังคนด้านสุขภาพสำหรับชุมชน

บทนำ

การประชุมระดับโลกว่าด้วยการอุดมศึกษา อ้างถึงปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ว่า “ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา” และ “อุดมศึกษาเปิดกว้างสำหรับทุกคนอย่างเท่าเทียมกันบนพื้นฐานความสามารถ”¹ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 กำหนดให้อายุเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้นเป็น 80 ปี ควบคู่กับลดอัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ใน 5 อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หลอดเลือดสมอง และมะเร็ง นำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน และลดรายจ่ายด้านสุขภาพของบุคคลลงในระยะยาว² นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่ามีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น³ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้

กำหนดให้งานสาธารณสุข ประกอบด้วย การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพ และการรักษาพยาบาล เป็นภารกิจที่กระทรวงสาธารณสุขต้องถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 34 ภารกิจ⁴ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร เป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ประจำอยู่ในส่วนภูมิภาค สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีหลักสูตรที่วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรเปิดทำการสอน ได้แก่ หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ได้แก่ 1) สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน 2) สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตสาธารณสุข 3) การแพทย์แผนไทยบัณฑิต หลักสูตรประกาศนียบัตร 2 ปี ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาเทคนิคเภสัชกรรม และสาขาวิชาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์⁵

ดังนั้นเพื่อให้การดูแลสุขภาพประชาชนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นแนวทางเดียวกัน ทั้งกระทรวงสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องเริ่มจากการให้การศึกษาจากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ซึ่งเดิมผลิตบุคลากรให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น หากสามารถผลิตให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยก็จะทำให้บุคลากรสามารถทำงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอแต่ขาดความรู้ด้านการสาธารณสุข หากวิทยาลัยการสาธารณสุขร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะทำให้วิทยาลัยผลิตบุคลากรเพิ่มมากขึ้นโดยใช้งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลได้กำลังคนด้านสุขภาพที่มีคุณภาพ เพื่อดูแลสุขภาพประชาชนในชุมชนให้มีสุขภาพที่ดีต่อไป